

DEBRECEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesrét hirdetések alku szerinti a legolcsóbb árért vételek fel. Helygond minden külön bejel. árárt 80 kr. Nyitárban megjelölt kőmenny minden petit sora 30 kr. Hirdetők felvételnek a kiadóhivatalban, KUTASI L. könyvnyomdájában, valamint ZICHOR-MAN H. közv. iróházában is. Név nélkül vagy börtmentelével beküldött kéziratok nem vesztnek gyűlésbe. Kéziratok vissza nem adatnak.

Külföldi árak:
Helyben és postán küldve
Egyre szám 5 kr.
Külföldi helyben
KUTASI L. LAJOS és társai
KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok útján.

Komédia.

(r. e.) Külföldi utazók beszélnek, hogy olasz színházakban, a mint valami kedvenc dallamra kerül a sor, belevág az egész publikum és együtt énekel a színészekkel. Nálunk nem ez a divó szokás, mert a publikum szentvedőleg állását mind végig megtartja; kaczag, ha a színpadon valami furcsaság történik, könnyeket ejt, ha valami szerencsétlenséget esettelnek megrázó színekkel, sőt egy-egy kicsit megmegrémül, ha a leleményes szerző és rendező kísérleteket, tulvilági látományokat varázsol a világot jelentő deszkákra. A belépti-jegyünk árát befizettük, — ha jó a színész, megtapsoljuk, kihívjuk, sőt meg is ujrászuk, — ha ügyetlen, kipisszadjuk. . . és aztán, nem törődve tovább se színészszel, se darabbal, — megyünk haza és jóízű vacsora után elhelyezkedünk kényelmes polgári ágyainkban.

Naiv egy színházlátogató lenne az, a ki készpénzül venné a világot jelentő deszkákon eldeklamált szövegeket! Így p. o. naiv lenne az is, a kinek nem jutna eszébe a színpad mögötti valóság, a mikor elolvasta mindazon hazugságokat, a melyeket bőségesen tártak elénk híres röpiratainkban Timoleon és Antitimoleon.

Színészek ők is — kísértetes, látványos dráma szereplői, a mely azonban nem afféle olasz, hanem csöndes és nyugodt magyar publikum előtt játszik le, a mely tudja, hogy komédiát néz és van tudomása kivált a . . . s n g ó l y u k létezéséről.

Ugyan kiáltuk már a »szerzőt«, hadd lássuk, ki a »Timoleon« és ki az »Antitimoleon!»

Timoleon, a kinek divat minden nagy és szép a magyar történelemben; a ki az agrarizmusról azt hirdeti, hogy épen nem a magyar földbirtok megóvását célozza, de inkább azt, hogy a földbirtok ne mehessen át az idegenekébe magyar kézre és mig egyrészt a főrendiházi ellenzék feudális cselökeit, robotot, jobbágságot sőt még a »jus prima noctis« is akarja helyreállítani, addig a főpapok csak azért antiszemiták, mert a zsidók után megtámadják majd a protestáns vallást és ha már a mágnások oly nyenczék, hogy a »jus prima noctis« jogán alul meg sem állanak, nékiek — Timoleon szerint — egy kis autodafé (máglya, kiváltatás, gályarabság stb.) méltán kielégítendő izlésöket.

Jón Antitimoleon — és neki ront Timoleonnak. Furcsa, hogy mindketten igyekeznek minél közelebb lépni a protestánsok testéhez s mintegy a fülébe muzsikálják belé hamis nótákat. Timoleon véd, oltalmaz és ijesztget bennünket, mintha mondaná, hogy imé — itt a ti barátaitok és természetes szövetségeseitek, a zsidók és Tisza Kálmán! És ha ez egyben a protestánsok még kételkednének, megjelenik a főpapok és mágnások állítólagos védője, és mintegy ezen, a Timoleon által oly csunyánul megtámadott tábor nevében — nékiek ront, elmondja róluk, hogy épen a protestánsok voltak a haza ellenségei, ők vezettek törököt, tatárt, ők szítottak testvérhárcot és miután tény, hogy a forradalom veszélybe dönté a hazát, ők felelősek azon bűnért (?), hogy a Bethlenek, Bocskaiak és Kossuth Lajosok születtek, sőt ha Tisza Kálmán veszélybe dönti a hazát, az is a protestánsok bűne, mert hiszen Tisza Kálmán . . . protestáns. Többet is mond még Timoleon, azonban izelítől elég ennyi.

Hogy Timoleon kinek akar használni: t. i. a zsidóknak és Tisza Kálmánnak, azt már kimutattuk. Hogy a két röpirat együttvéve kinek használ, sőt — mondjuk ki bátran — mindketteje kinek a kar használni, azt sem kell soká keresnünk. Gondoljunk csak a miniszterelnök által kibocsátott legújabb rendeletre, a mely szerint értesül, hogy »a

fajok és felekezetek közti gyűlölség terjesztésére és ez uton az azok békés együttlétének megóvására vonatkozó igazgatások újabb időben ismét megkezdődtek stb. Ugyane rendeletben »ezennel felhívja a törvényhatóságot arra, hogy bármely hitfelekezeti, vagy bármelyik a hazában levő fajirányában felmerülő igazgatósok a legéberebb figyelemmel kísérje stb. Es ha e két röpiratot és a kormányelnöknek teljesen váratlan, minden alkalmat nélkülöz, — a zsidókat, tehát azokat, a kiken kívül most nem igen van felekezeti, vagy faj, mely e hazában ellenszenvvel találkozónék, nem is említve rendeletét egyszerre nézzük s összetartozó egészenek tekintjük: akkor lehetetlen vissza nem térnünk a cikkünk elején használt képhez, mert eszünkbe jut az ötven forint jutalmat kitűzött eröművész, a ki biroka kel és földhöz sújtja azt az izmos mézáros legényt, a kivel e végből összebeszélte már az előadás előtt. Mert hiszen Timoleonnak arra nézve, hogy a protestantizmus és általában a valódi liberalizmus ellen indult meg az egyházi és világi főrendek harcra: csakugyan nincs egyéb bizonyítéka, mint Antitimoleon, a ki mintegy végszóra, épen a legalkalmasabb időben ugrik elő, ütlegelés közben kiabálva hogy »én ütlek titeket, a ki a főpapok és mágnások nevében harcokolok!»

A régen ösmert, régen leplezett komédia játszik előttünk: az antiszemizmusk érdekes bajtársakat keresni a többi hitfelekezettek között és egyuttal a megjéjesztett kedélyeket behajtani a Tisza Kálmán karámjába. Nincs itt felekezeti gyűlölet, csak a két röpiratban. Szédelgők kortes-munkája oly ember érdekében, a ki a hatalom megtartásáért kész a rég bezárt Pandora-szelelenczét kinyitni s abból a testvér-gyűlölet rémeit világgá bocsátani. De a nemzet — bár percze elvakul a görögültől és vilányvilágítástól — rá fog ösmerni a lelketlen komédiára és bizva örszellemben, bizva önmagában, minden ijjesztés daczára visszatér a romlás útjáról, a melyre egy önző és rosszszemű politika vezérel.

Egyelőre elég rámutatnunk e legújabb kortesfogásra. Hogy az egész Timoleon és Antitimoleon-komédia nem tiszta munka, meglátszik abból is, hogy az erősen hívott »szerző« sehogy sem akar megjelenni. Az aradi »Alföld«, mely igen beavatott mérsékelt ellenzéki körökből nyeri értesüléseit, azzal lep meg, hogy a Timoleon-röpiratot, tehát azt, a mely a kath. főpapokat üti-veri, volt kath. főpapirta, a másikat, a protestáns-verőt, azt meg egy protestáns hirlapíró. A »Pesti Napló« is átveszi az »A«-d« eme kombinációját. Hát mi nem kételkednénk abban sem, ha valamely szintén jól értesült lap szerint ugyanegy ember, zsidó, nazarénus, patarénus, vagy épen maga Tisza Kálmán is írta légyen. Mert a szörös kéz lehet akárkié, de a hang — azt felösmertük.

— Országgyűlés. A képviselőház szombati ülésében a szabadka-bajai szárvonal kiépítéséről szóló javaslat vetetett mindenkélt tárgyalás alá. A javaslatot Darányi Ignác előadó ismertette és méltatta; utána Latinovics Gábor szolt röviden, de tartalmasan a javaslat mellett; elfogadta a javaslatot Helfy Ignác is, csak azt hozta fel, hogy a szóban levő vasút kiépítésére lehetett volna találni egy társulatot is, még pedig garancia nélkül. Kemény miniszter erre azt felelé, hogy az állam nem adhatta ki kezéből e vonalat, mert Bajánál a Duna áthidalása és a főváros érdekében a tarifaszabályozás tekintetében való megvédése contemplantatott. Erre még Helfy és az előadó felszólalása után a javaslat ugy általánosságban, mint részleteiben minden további vita nélkül elfogadtatott. A császa-magyar-gácsországi vasutról szóló javaslat is Darányi előadó bevezető és tájékoztató beszéde után ugy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadtatott. Most következtek a

kérvények, melyek elintéztettek. Végül Eötvös Károly terjeszté elő tüzetes beszéd kíséretében interpellációját Tisza Kálmánhoz, a socialisták kiutasítása iránt. Tisza K. az egész interpellációra legközelebb felelni fog; — most csak Eötvösnek egy megjegyzésére jelenté ki, hogy az osztrák kormányval szemben nemcsak nem vállalt magára semmi kötelezettséget, hanem maga (Tisza) kért a becsi kormánytól ertesítést ezen ügyben, nehogy az ottani bajok és veszélyek a mi nyakunkra hárittassanak.

Játék az iparosokkal.

Játék az iparral — ez a legjobb czime annak, a mit az új t. javaslattal elkövetnek.

Apponyi rákéüszterít ugyan Tiszát arra, hogy a czéhrendszernek csufolt képesítést bevegye a javaslatába — de mit ér, mikor a birodalom másik részében képesítéshez nem kötött kontárók, ha ott (mondja a 4. §) két évig kontárkodtak, tehát kivált a galicziai sáskák ellen nem adatik oltalom.

A kormány tehát elrémülve az iparosok által indított mozgalom óriási mérvein, az iparüzést most már az általa czéhrendszernek csufolt szakképzettséghez köti az új javaslatban, de ugy, hogy a kecske is jóllakjék s a káposzta is megmaradjon. Hogy micsoda elvek vannak lefektetve abban a §. halmazban, az kitűnik, ha egy párt az elfogadottak közül átolvasunk.

Igy hangzanak: 4. a) §. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendelet által fogja felsorolni azon mesterségeket, melyeknek üzéséhez a kellő képzettséget a 4. §. értelmében ki kell mutatni; és jelölni azon ipartanműhelyeket, iparszakiskolákat és ipartanplamokat, a melyeknek bizonyítványval igazolt sikeres látogatása, a tanonczbizonyítvány bemutatása és a két évi műhelybeli foglalkozás nélkül is elégséges a 4. §-ban említett mesterségek üzésére. 4. b) §. Külföldről jövők a 4. §-ban megjelölt mesterségeknél az önálló ipar megkezdése esetén igazolni tartoznak azt, hogy szakbavagó műhelyekben, vagy gyárakban legalább 2 évig foglalkoztak. 4. c) §. A ki képesítés igazolásához kötött ipartanműhelyben, bármely más képesítéshez kötött mesterséget is, a képesítésnek külön kimutatása nélkül, a 4. §. több határozatainak teljesítése mellett üzheti. 4. d) §. Havalki a 4. §. szerint képesítéshez kötött mesterséget üzni kíván az 4. a) §. és 4. b) §-ban meghatározott módon képesítettséget igazolni nem tudja, az az iparhatósági igazolványt csak oly föltétel alatt nyeri meg, ha a üzletében oly egyént alkalmazzák, aki a 4. a) §. vagy 4. b) §-határozatainak megfelelően. 4. e) §. A törvény életbelépte után következő három éven át a 4. szakasz szerint képesítéshez kötött mesterség önálló üzletének bejelentésekor csak azt kell alkalmas módon igazolni, hogy a bejelentő szakbavagó műhelyben vagy gyárban 2 évig foglalkozott; a tanonczbizonyítvány bemutatása nem követelendő.

A helyett, hogy általánosságban tettek volna kötelezővé a képesítésnek ezt a nevelésesen üres formáját, a min. ily formán fentartotta, hogy majd néhány oly iparágara szorítsa a választások után, melyeket nem gyakorol, viszonyaink között talán nem is fog gyakorolni senki.

Alkalmasiut ily iparág lesz majd — a zabhegyezés! Részünkről azt véljük, hogy az iparosokat most már bajos lesz ily ketes becsü s legfeljebb részletes jellegű, megszorult engedményekkel léprecsalni. Tessék az igazi jelszót megadni, akkor csatlakozunk mi is; ugy hangzik, hogy . . . önálló vámterület!

A képviselőház közigazgatási bizottsága befejezte már a képesítésről szóló szakaszok tárgyalását és megállapította az engedélyhez kötött iparágakat. A kvalifikáció föltételei körül hosszas vita folyt és a hozott határozatok eredményeirre, a »P. N.«, igazat ad nekünk, mikor azon aggodalmat fejeztük ki, hogy a részleteknél meg fog rontani a képesítésnek általánosságban elfogadott elve.

A legszélesebb rész ugyanis az egyik mestertársról egy másikra való áttérés föltételeinél törhető. Mert ha az, ki valamely mesterségre képesített és azt önállóan üzi, egyszerűen bármely más és akárhány mesterséget gyakorolhat ezekben való képzettségének igazolása nélkül; akkor a kvalifikáció kötésének hatása kilencztizedrészen meg van hiusítva. Apponyi gr. s Gaál Jenő azért ki

mondadni kiránták, hogy csak rokon mesterségek között történhessenek egyszerűen átmenet; a rokonmesterségek csoportjait a kereskedelmi miniszter állapítsa meg rendeleti uton. Külösen figyelembe vehető esetekben az iparhatóság valamely nem rokon mesterségre való áttérést is engedélyezhet.

E mélyreható kérdés fölött hosszas vita folyt. Felhóztak minden oldalról a gyakorlati élet igényei; mert a módosítvány ellenzői azt nem tagadhatták, hogy az áttérés korlátozása egy mesterségről a másikra a képesítés felállításának okvetlen követelménye. De a gyakorlati élet példái is a mellett szólnak, hogy ha az iparosságot szakképességben emelni akarjuk, akkor csakis a rokon mesterségekre való átmenettel lehet megengedni. Ha valamelyik ágban, a melyet tanult, egy iparos nem boldogul, hogyan remélhető, hogy egy egész új mesterségben többre mehessen? Vagy ha tanult mestersége az ipar, a forgalom vagy fogyasztás változása folytán elveszti értékét, akkor van még mindig tér a rokon mesterségekben kenyérkeresetre. Ha pedig nincs, ott van a mód a három foku iparhatóságnál kieszközölni kivételkép az engedélyt. Igaz, hogy ez időbe, talán költségbe is kerül; de ezek az esetek a legtrikábbak közé tartoznak és az ily kivételre miatt leszélyesíteni a szabad átmenetel utján az egész iparosság színvonalát, meg nem engedhető politika. Még ha igaz volna, hogy tanult mesterségtől csak az tér át idegenre, ki amabból meg nem élhet, akkor hagyján; de a mindennapi élet azt mutatja, hogy az egyik iparos azt látja, hogy szomszédja egy másik ágban jó üzletet csinál, átcsap irigységéből erre az előtte egészen ismeretlen mesterségre, ebben kontárkodik és elrontja magát az iparágat és annak az üzletét, ki azon mesterséget mint tanoncz és segédmunkás hosszú éveken át tanulta.

A többség elvetette Apponyi s Gaál módosítványait.

KARCZOLATOK.

(A lapok. — Egy alak a multból.)

Az »E-s« szenzációs híreket közöl, a melyek így hangzanak:

»A képviselőházi mérsékelt ellenzék s a főrendiházi ellenzék koalíciója ügyében folyó tárgyalásokról azt az ertesítést kapjuk, hogy már meg vannak állapítva ama pontok, melyeket be fognak venni a legközelebb kibocsátandó választási manifestumban, mely a koalíciós párt programját fogja tartalmazni. A megyei közigazgatásra nézve elfogadtatott a centralizációs a tisztviselők kinevezésének elve. Hozzájárult ehhez maga Somssich Pál is, a megyei autonómia e régi bajnokja. A házassági kérdésekre nézve elfogadtatott az álláspon, melyet a lefolyt parlamenti viták alatt Szilágyi Dezső képviselt, s a mely mellett küzd a jogi szakirodalom terén kánonjogi művelőben Kovács Gyula. A házassági jg állami törvényekkel szabályoztatnuk mindegy felekezetre nézve egyformán, de a házasság megkötése a papság kezében hagyatnák. A házassági kérdéstről szóló prgrammpont miatt az egész főpapság — Samassa egri érsek kivételével — ott hagyta a koalíciót, valamint kiléptek a koalíciós ellenzéki pártból Apponyi György gróf s Széchenyi Antal is.»

Erre a »P-N.« azt feleli, hogy az »E-s« e »koholmánya« szemléletmást a kormánypárt érdekeiben készült s méltó az ügühöz, melyet szolgál, mert elejétől végig hazugság és hogy az »E-s« fentebb idézett soraiból legyszósem igaz. No, a mi a fővárosi sajtó igazságszeretetét és modorának illedelmes voltát illeti — abból mi, szegény vidékiek — nem akarunk leczkéket venni.

Tehát gr. Apponyi György az ország egykori kancellárja megint szerepel? még pedig a Tisza malmára? Eszünkbe jut, hogy mikor országos törvényeknek ellenére a megkért erőltette az adminisztrátorokat, mit mondott nekik Kossuth Lajos, az 1847-iki országgyűlésen, december 14-én? Azt, hogy »a kancellár ur a megkért erőszakolt adminisztrátori törvénytelenességgel h a r m i n c z e g y e s t a k a r t, de mivel 32. lett belőle, tehát úgy rémlik előttem mintha tropót csinált légyen s ezen eljárásával be is fejezte kormány képességét.« És ugy lón, mert alig hathétre reája megszűnt kancellár lenni . . .

Gili Balázs.

GYÜLÉSEK.

A felolvasó-kör.

Debreczen, márcz. 2. A helybeli felolvasó-kör tegnap d. u. 3 órakor tartá meg alakuló közgyűlését a ref. főiskola termében. Jelen voltak. Szűcs István, Rázsó Gyula, Nagy Gusztáv, K. Tóth Kálmán, Kovács János, Kovács István, Fekete Sándor, László Alajos, Domokos Kálmán, Magyar István, dr. Szántó Sámuel, Uzonyi Imre, Szűcs Kálmán, Csiky Lajos, Kohut Mór, dr. Scheer Benő, dr. Kardos Sámuel, Vértési Arnold, dr. Popper Alajos, Gyugyei József, Kontz István, Komlóssy Arthur, dr. Vedródi Viktor, gr. Vay Dániel, Szójka Gyula, Szladka és Pál, Fazekas István, Ember István, Hékesi László, Gáspár Imre, Szikszai József stb.

Elnökül Szűcs István rövid megnyitó szavak után elnök választására hívja fel a közgyűlést. A szavazatok összeszedésével Csiky Lajos, Imre Lajos és Magyar István urakat bízza meg. A szavazatok összeolvasztván, kitűnik, hogy beadott 34 szavazatból 2 szavazatot nyert Szűcs István törv. bír. s a m. tud. ak. lev. tagja, 32 szavazattal azonban a debreczeni felolvasó-kör elnökévé Gr. Dégenfeld-Schomberg Imre, Hajdumegye főispánja választott meg.

Az unonnan megválasztott elnök meghívására kiküldetnek Rázsó Gyula alispán vezetésével Kovács János és Vértési Arnold urak, kik rövid idő multával az unonnan választott elnökkel, a jelenlévők lelkes eljénei között visszatérnek.

Szűcs István üdvözlő szavai után Gr. Dégenfeld-Schomberg József főispán elfoglalja helyét, érezvén — ugymond — és tudván, hogy semminemű érdeme nincsen e bizalomra. És hogy jövőre is azon legyen, hogy az előlegezett bizalmat kiérdemlje, azt — folytatja szónok szerényen — szintén nem ígérheti határozottan. S ha mindennek dacára mégis meghajlik a bizalom előtt, ezt kéri se tulbecsülésnek, se szerénytelenségnek, hanem annak tekintetű, hogy részéről már állásánál fogva is kötelességnek tekinti minden elterelő kulturális czél előmozdítását. Ha — szól tovább — azt hiszik, hogy működhetik e kör érdekében, akkor nem akar akadályt gördíteni a czél elérése elé. Reményli, hogy az eddigi szakértői ezental oldalán és segítségére leendnek.

Az erre felhangzó éljenek után Szűcs István, nem kevesebb éljenek között köszöni meg a személyelt ért azon bizalmat, hogy a kört megalakulásáig ő vezérelhetette. Fekete Sándor Hajdumegye főjegyzője tolmácsolta a körnek a leköszönő elnök iránt érzett halálat és nagyrabecsülését jegyzőkönyvileg óhajtja megköszönni Szűcs István fáradozásait, a mely indítvány — a megtisztelt tiltakozása dacára — közhelyessé elfogadtattott.

Elnök ezután az alelnök és választmányi tagok megválasztására hívja fel a tagokat. Ajánlott névsorral ellátott, könyomatu szavazó ívek osztatnak ki, melyek beadatván, összehámitás végett többek között kiosztatnak.

Alelnökké a beadott 37 szavazatból 33 szavazattal megválasztatik Kovács János főisk. tanár, mint a binek a kör létrehozásában is rendkívül nagy érdemei vannak 1—1 szavazatot nyertek kivül Rázsó Gyula, K. Tóth Kálmán, Szűcs István és Vértési Arnold urak.

A választmányánál következő 20 tag nyert legtöbb szavazatot:

- Csiky Lajos (35), Vértési Arnold (34), Géresi Kálmán (34), Imre Lajos (32), Gr. Vay Dániel (31), K. Tóth Kálmán (31), Szűcs István (30), dr. Vedródi Viktor (30), Joó István (30), Fazekas István (29), dr. Scheer Benő (28), dr. Kovács Sándor (25), dr. Szántó Sámuel (25), dr. Popper Alajos (25), Komlóssy Arthur (23), László Alajos (23), Nagy Pál (21), Ember István (21), dr. Török József (20), Domokos Kálmán (20).

Szavazatokot nyertek még: dr. Szántó István (ellenében a hasonló számú szavazatot nyert Domokos Kálmán közfelkiáltással választott meg.) Gyugyei József (18), Beczner Frigyes (18), Rázsó Gyula (9) Szójka Gyula (1), dr. Legányi Gyula (10), Steinfeld Antal (10), Szikszai József (8), Sarvári Lőrincz (8), Bekes Mihály (12), Takács Ferencz (7).

Szűcs István és K. Tóth Kálmán vm. tagok leköszönése nem fogadtatik el. Előbbi hajlott korát, utóbbi bokros elfoglaltságát hozza fel okul. Ösmert nevék ezental is disztendi a kör választmányi névsorát. Ezután Csiky Lajos mond köszönetet a választmány nevében, mire a számvizsgáló bizottság tagjaiul választatnak meg Rázsó Gyula elnökletével Gyugyei József és Steinfeld Antal.

Ezután meg elnököl főispán ur bizatik meg az alapszabályoknak a miniszteriumhoz már az ő aláírásával való felterjesztésével s a jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetnek: Gr. Dégenfeld-Schomberg József elnök, Komlóssy Arthur, Fekete Sándor és Imre Lajos, mint az ideiglenes jegyző. Ezzel a felolvasó-kör alakuló közgyűlése d. u. 5 órakor véget ért.

II.

Az Iparoskör közgyűlése. Márczius 2 ikán.

Azon kiváló fontossággal bíró egyesüle-

tünk, mely a mult évben alakult meg s „Iparoskör“ név alatt már is jötekonyan hatóan működik, tegnap tartotta meg 2-ik közgyűlést a tagok részvete mellett.

Délután fel 4 órakor a közgyűlést Jóna Dániel elnök megnyitván, örömmel üdvözlő a szép számban egybegyűlt tagokat felhívja a titkárt a közgyűlés sorrendjének felolvasására, mi megtörténvén:

Vadon Sándor titkár felolvasta a választmány jelentését a mult évi működés eredményéről, melyet főbb vonásaiban, már volt alkalmunk közölni lapunk csötörtéki számában. Pótlólag felemlítjük, hogy a kör vagyon: készpénz — 399 frt 37 kr. felszerelvényben 338 frt 25 kr. összesen 737 frt 62 kr.

A könyvtár értéke 52 frt 80 kr. A felolvasott jelentést — melyet mint már említettünk Vadon S. titkár nagy gondallal állított össze s igen szép nyelvezettel írt meg, — eljenzéssel fogadta a közgyűlés s tudomásul vétetik.

A számvizsgálók jelentése szerint 300 frt 60% mellett kezeltetik, a pénztárnok által 38 frt 25 kr a folyó pénztárban van. A pénztárnok részére a felmentvényt megadni javasolják.

Serly Ede pánztári kimutatást kér, a mi nincsen s óhajtaná ha részletezve volna minden s csak január 1-ig kellene felvenni a jelentést.

Jóna Dániel felvilágosításokat ad e tekintetben s jövőre nézve ígéri, hogy e tekintetben kellő intézkedés történend.

Péter Gábor kérdezi, hogy hol kezelte a tőke 6% mellett, mert alapszabály szerint ennek a takarékpénztárba kellene lenni. Jóna Sámuel pénztárvizsgáló kijelenti, hogy a pénzt a pénztárnok ur kezelte.

Fráter Imre óhajtaná kihagyni a jelentésből, hogy a tagok fele tagdíjjal hátrányban van. Kér inkább oly intézkedést, hogy a tagdíjjal rendesen befolyanak.

Serly Ede indítványt tesz a befogadtatott s a pénztárnok utasított, hogy a pénztári kimutatást 1883. január 1-ig készítsse el külön lezárá. A Péter G. indítványja a választmányhoz utasítatik.

Dr. Király Ferencz indítványozza, hogy a kiváló becsü jelentés nyomtatassék ki s osszassék szét, melytől sok jó hatást remél. Elfogadtatott egyhangulag s 600 példányban könyomatu rendeltetik.

A felolvasást tartóknak, a lapkiadóknak kik ingyen küldtek lapot — köszönet nyilváníttatik külön-külön.

A költségvetés. (1225 frt bevétel és 1074 kiadás) elfogadtatott s a választmány utasítatik a felmerült kiadások fedezésére.

Az alapszabályok B. részének 19. §. alapján 20 val. tag kisorsoltattok.

A kisorsolt választmányi tagok helyére részben ismét, részben újolag meglettek választva: dr. Király Ferencz, Simonffy Imre, Stieber János, Gyulay László, Kerékjártó József, Harsányi Gábor, Barna Mihály, Fazekas József, dr. Szántó Sámuel, Fráter Imre, Szombati János, Borsi András, Fábian L. Mór, Kerekes Albert, Dávid Mihály, Dobray István, Fonó Mihály, Futó Mihály, Ungvári József, Adler Adolf. E névsor elfogadtatott s így ezek megválasztatnak s a pöttagok megmaradnak, az esetleges hiányok kipótlotnak.

A tisztviselő választása.

Pénztárnokul Meyer Ferencz, jegyzőül: Péter Gábor, ismét megválasztatnak; könyvtárnok lett: Batori Imre (miután Gréf J. lemondott), gazda Lőrincz László; ügyész: Nagy Ferencz.

Számvizsgáló bizottságba választatnak: Fábian Mór, Jóna Sámuel és Serly Ede. Tiszteletbeli tagokul megválasztatnak: gr. Zichy Jenő, Ráth Károly, valamint Gelléri Mór, kik levélileg értesítettnek erről.

Az alapszabályok az évi jelentéssel a tagoknak kézbesítetik.

Serly Ede a derek tisztikarnak köszönetet indítványoz a mult évi működéséről. Eljenzéssel fogadtatott s jegyzőkönyvbe vétetik. Jóna Dániel buzdító beszéde után a közgyűlés befejeztetett 1/2 órákor.

III.

A „Polgári kör“ közgyűlése

Debreczen, márcz. 2.

A Polgári kör tegnap tartotta évi rendes közgyűlést. Sik Lajos elnök a közgyűlést megnyitván, felolvasatott a számadást felülvizsgáló bizottságának a mult évi pénztári számadás felülvizsgálásáról szóló jelentését, mely szerint a számadás rendben találtván, pénztárnok Máthó Miklós a számadás terhe alól felmentetett.

Ezután a választmány évi jelentése olvastatott fel, melyben a választmány — dacára azon nehézségeknek, melyek egy hasonló irányú együletnek, a mai napság oly nagy számban keletkezett új egyesületek mellett, további létezését kétségessé teszi, s melyek valószínűleg több együletnek feloszlását fogják eredményezni — a kör jövője iránt reményének és bizalmának ad kifejezést.

A jelentés a közgyűlés általános helyeslésével találkozott.

A pénztári mérleg felolvasása után, — mely szerint az 1884. évre 1 frt 56 kr többlet mutatkozott — a tisztviselő választattak meg, még pedig egyhangulag a következőkben: elnökké Sik Lajos, alelnökké: Nagy

Ferencz ügyvéd, jegyzőkké: Takács Bálint és Percze János, pénztárnokká: Máthé Miklós, ügyesszé: Torday Gábor, könyvtárnokká: Boross Ferencz tanító, körgazdává: Bodnár György. — A választmányi tagok névsora még nincs megállapítva.

Ezután elnök az ülést befejeztetnek nyilváníta.

IV.

A vereskereszt e. é. közgyűlése.

Debreczen, márcz. 3.

A veres-kereszt-egylet évi közgyűlése tegnap tartatott meg a megyeháza nagytermében, Simonffy Imre és gr. Beihlen-Mikó Róza társelnöke alatt. — Az egylet tagjai — különösen nők, — igen szép számmal jelentek meg. Az évi jelentésből kitűnik, hogy az egyletnek van 23 alapító, 22 rendes 103 egy évi s 34 egyszer-mindenkorra tagsági díjat fizetett tagja. A tagsági díjakból befolyó összeg 134 frt. 60 kr. kivételével a központi pénztárba küldetett. Az egylet meg alakulásától (1879) 1883-ig volt az egyletnek 40 alapító, 70 rendes, egy évre beiratkozott 76, összesen 589 tagja. A számadások megvizsgálására 3 tagu bizottság (Dalmi Kálmán, Steinfeld Antal, Koszorus Lajos) küldetett ki. — A választmány tagjai közül ez évre kisoroltattak: Balogh Ferencz, Steinfeld Antal, Dalmi Kálmán, Tóth Mór, Komlóssy Dezső, Körner Adolf; a jövő évre: dr. Kola János, Koszorus Lajos, Tóth Lajos, Mayer Ferencz, Bekényi Ottokár, Jóna Dániel. A harmadik évre maradtak: Göltl Nándor, Karap Mór, Kiss Sándor, Szogyéni István, Hajdu Gyula, Miskolczi Jenő. Az első évre kisorsoltak újból megválasztattak A női tagok közül a fenti módon szintén kisorsoltattak első évre: Nemes Kálmán, Leeb Pálné, Magyar Gaborné, Simonffy Imrené, Kovács Dánielné, V. Szabó Jánosné; a 2 ik évre Révész Bálintné, Gaál Józsefné, dr. Kola Jánosné, Dragota Sándorné, Kuczik Gaborné, Kaszanyiczky Endrené. Az orsz. egyleti közgyűlésre Simonffy Imre és Bethlen Mikó Róza küldetnek fel. Balogh Ferencz emelkedett szavakban fejezte az egylet érzelmeit a társelnök iránt, mire a gyűlés d. u. 5 óra körül véget ért.

V.

A „Tisza“ bank közgyűlése.

Debreczen, márcz. 3.

Miután a „Tisza“ bankfebruár havi gyűlése nem tartatott meg, a mai napon gyűltek össze a részvényesek határozni a „Tisza“ bank folyamatban levő ügyeiben. Össze jött 20 részvényes kik 236 szavazatot képviseltek, mi tizenegy órákor konstaltatván a közgyűlés, — László Alajos indítványára Domahidy István orsz. képviselő elnöklete alatt kezdetet vette. Szavazat szeddó bizottsági tagokul kinevezetnek: Boczkó Sámuel, Váci János, Dr. Teóroék József.

Egyetlen tárgya volt a tanácskozásiak: a biztosító intézet ingatlanai eladásának mikénti eszközése. Ujjalusi József felszámolási bizottsági tag olvasta a felszámolási bizottság azon határozatát, hogy hatalmazassék fel azoknak szabadszabályi eladására.

Fráter Imre e kérdés eldöntését — miután ez már az előző gyűléseken kéllően megvitatva volt, — titkos szavazással kívánja bocsátani.

Czegely Ferencz szerint a helyzet az utóbbi gyűlések óta változott, s kéri a jogi tanácsostól, megsemmisít-e az a közgyűlési határozat mely a felszámolás kimondása ellen intézetett s nincs e közkéztatva a mostani esetleges határozat kimondásának érvénye?

Domahidy elnök felvilágosító megjegyzései után:

Dr. Kola János jogtanácsos felemliti, hogy 52 részvényes a mult közgyűlés határozatai ellen fellebbezés nyujtatott s ez e hó 10-ikén kerül ítélet alá s miután a bíróság előtt van, eredményéről ítéletet nem mondhat. De hogy a további határozatokra nézve képez-e akadályt ez a jelen esetben, az mellesleges kérdés. A felszámoló bizottság folytatja a maga munkalatait s ha az szabadszabályi előadás gyors eredményre nem vezet, akkor az árveréshez fognak folyamodni. — Külömben csak a tényállást adja elő, de véleményem nem ad irányadót.

Czegely Ferencz teljesen megnyugszik a választán.

Abraham László, kérdéseire meg lett nyugtatva, hogy a törvényes helyen kellő intézkedés történt.

Czegely Ferencz törvénzki szakintézkedést kér becstűs kiküldetni, hogy ez által megállapítandó a birtokok értéke s szabadszabályi csakis ezen áron vagy esetleg feladhatók el. Fráter Imre szabadszabályt engedni ki, mely nyujtatni a felszámoló bizottságnak. — A bizalom megvan a megbizottaknál s engedtessek szabad ul működésöknek.

Nagy Ferencz mint a felszámoló bizottság egyik tagja hiszi, hogy meggyőződtek a felszámoló bizottság tagjai is arról, hogy mennyiért lehet a közérdek szempontjából e birtokokat értékesíteni, így a további elhatározást ezen alapon kéri.

Posszert János hasonló felszólalása után László Alajos ajánlja elfogadni a felszámoló bizottság indítványát.

A szavazás elrendeltetvén, annak eredménye lett: hogy a felszámoló bizottság azon indítvány, mely szerint a Tiszabank ingatlanai szabadszabályi adassanak el: 208 szavazattal egyhangulag elfogadtatott.

Ez eredményt Domahidy István elnök kijelentvén, az jegyzőkönyvbe vétetik s az elnök köszönetet fejezi ki a megjelent tagoknak buzgóságok s ezzel az ülést befejeztetnek nyilváníta.

VI.

A hatvanutcai gazdaság közgyűlése.

Városunk legkisebb birtokosainak, az ondódi és ujosztású földel tulajdonosainak egy része, a „hatvanutcaiak“ már néhány éve küzdenek kitarító szorgalommal, hogy az évszázadok során megrögzött ázsiai állapotokat, a földjeiken uralgó rendszertelenséget és visszaéléseket megszüntessék s e célból egynehány buzgó tag fáradozása folytán rendszabályok alkottattak, melyek a városi hatóság és miniszteriumok által is megerősítettek. — Már ezen új rendszabályok alapján tartotta a hatvanutcai gazdaság első alakuló közgyűlést f. hó 2-án d. e. a városháza kis tanácstermében, hol mintegy 80—100 birtokos jelent meg, élénk jelet adva, hogy mily érdekeltséggel viseltek az ügy iránt. — A leolyt 1883 ik évről szóló számadások a számvizsgáló bizottság jelentése mellett felolvasatván, a felmentvény egy a választmányuk, mint az időközben elhunyt ügybuzgó derek pénztárnok neh. Veres László családjának megadatott, sőt utóbbinak követelése is kifizettetni rendeltetett s kimondatott, hogy 1879 80, 81, 82 és 83-ik évről kintlevő illetékhátralek is a hátrányosoktól behajthatók. Ezután volt utczagazda Kiss István a maga és a választmány nevében leköszönvén, koronkúl Jámhor Ferencz, a gyűlés jegyzőkönyvének vezetésére pedig Szilágyi Bálint közfelkiáltással megválasztattak. — A választás megtetvén, utczagazdasági elnök lett: Komlóssy Arthur, — választmányi tagok: Szathmáry István, Csizsár Ferencz, Kápos János, Somogyi Dániel, Jámbor István, Nagy Gábor, Harsányi István, Harsányi Imre, Szűcs Mihály, Veres István, Szűcs László, Takács János, Kertész Mihály, Báthory Sándor, Harsányi János Gyarmathy István, — tehát — 16 rendes és Szathmári Ferencz, Bundi Péter, Balogh Ferencz és Csobán István, póttagok. — A számvizsgáló bizottság Jámhor Ferencz, Halgató Mihály és Csórián József reudes és Balla Mihály póttag. — Ezután a gazdasági felügyelő (inspector), a pénztárnok és ügyvéd, (ki egy szersmuid jegyző is) évi tiszteletdíjait 40—40 frtban megállapítatván, szintén 3 évre megválasztattak felügyelővé: Kiss István, pénztárnokká: Koszorus Lajos és jegyzőügyvédé: Szilágyi Bálint. — A folyó 1884 ik évre az illetekek megállapítottak és pedig tekintetvel az öt évről fentlievő hátrányokra, melyeknek behajtása újolag ajánlatik a választmány figyelmébe, — ezuttal csak a régi kulcs hagyatott meg, t. i. az ondódi földnek ölenként 3 kr., az ujosztású bellelő földnek pedig osztályozott holdanként 20 kr.

A gazdasági eljáró és csözök felvétele a rendszabályok értelmében a választmányi hatáskörébe tartozik. — A jegyzőkönyv hitelesítésére elnök és jegyző mellé Végny Gyula és Kertész Mihály közgyűlési tagok kiküldetnek. — Több tárgy nem lévén, a gyűlés Koszorus Lajosnak elnököt etető és további összetartás, szives egyetértésre buzdító szavai után eloszlott.

A debreczeni kaszinó történetéből.

(Mutatvány.)

(Folytatás.)

Ilynemű hatásos befolyása alatt történt az, hogy a Debreczenben megalakult kaszinó, első elnökül úgy jogtudományi képzettsége, mint tekintélye által kimagasló tasznáki Pálffy Józsefet, a tisztánült kertületi táblának elebb közbiráját, majd elnökét egyhangulag választotta meg; másod elnökül Simonffy Dániel városi tanácsnok, jegyzőül Vámosy Károly városi főjegyző és Sarváry Ferencz ügyvéd, választattak meg. A másod elnök és jegyzők pár év multán változtak. Mert sok oldalú szanos szolgálata után, maradásra semmikép rá nem birhatott Simonffy Dániel helyett Dömárosi tanácsnok, e helyett Nánassy Gábor majd Poroszlav Frigyes szinte városi tanácsnokok választattak egymásután másod elnöké. Jegyzőséghen Vámosy Károlyt és Sarváry Ferenczet Pfauschimed Károly városi főjegyző és Csáthy Károly ügyvéd váltották fel. Majd Csáthy Károly és Komlóssy Imre, ezek után pedig jegyzőül Sápny Sámuel és Budaházy Sámuel választattak meg. A pénztár kezelésénél Szöllösy János minden szabadszabályi dacára is folytonosan meghagyatott; valamint a társulat évenként megújított kerésére az egylet főkörmányzóul megmaradott Pálffy József egész 1841-ik év April 29-én a beköve keaett haláláig; s nem egy oka volt a kaszinó egyesületnek az őt megalapításától fogva sora nem lankadó buzgósággal apó és gyarapítására mindent elkövetett első elnökének elhunytával méltó elismerése babérját fűznie, annak más hivatalai kozben aratot érdemkoszorujába.

Miként minden vállalkozásnál szokott történni s e szenge intézetnek is megkellett a megkellett a kezdet nehézségeivel küzdeni. Legelőször a kaszinó, a piac-utcai Andaházy-Szilágyi-fele ház emeletén lett szállást. Hozzá kezdett pályafutásához; butorokat szerzett, könyveket hozatott, hirdalapot rendelt, teke asztalokat vásárolt s munkába vette a helyiség kellő felszerelését. A szolgalmeyzetet elebb feilfogadott vendéglőseinek közvetítésével, majd saját erején állította elő. A helyiségre felügyelő tisztelet Kenessey Antalra bízza. A kaszinó egész erejlyel látott működéséhez. A részvényes tagoknak estéknél foly-

tonos összejövetele, kedvény által nem tilalmaztatása, olvasás, társalgóvitakozás, eddig nem elő az elébbi sivar társaszmányi koronként anyagi és szellemi ügyekozott; minden előfordul megbeszelte, az indítványeket megróstatla s az a közgyűlés elé terjesztte.

A közgyűlésen élénkség kozben, egyhangulag, a széttagos kiigyeztetése s az ügyesleges megfontolása szatok. A közönség érde az egylet irányában vendéglőnybe mind szgatók, helyből hölgyek mint férfiak. Mi többi tagokul mind többen-tal, mindinkább népsze tagjai számának növekvénben a részvénydij szállítottat le.

Majd diszes és lének szüksége mutatni 15 év az akkori tulajdonát képező házbécszék helyisége) oldalán 8 szobából áll az egylet. levén a kédelős részére alkalmit engedélyezve. (Vég)

Beiföld. A csigazog. ülést tartott, meködésének programjára. Választási moheleyen dr. Kuncz Ad megye szalkai kerületal (ellenzéki) a képvisvára di 48-as párt hatósági bizottsági tagte ülést tartottak, hosszas és beható vitatiztisivelválasztás ügyzottsági tagok nem vépárti hasonczelu bizottki a választmány elhatzal tanácskozni nem foáda után Juszt Ném minősegeről lemondottvozt.

Járványügyi szabályok.

Készítette s Debreczen szahatósági járványügyi hatóság jesszette Dr.

Mihelyt valamely ragadós emberi kórban fordul betegülések s teszik hogy a törvényi zottsága az 1876-ik év 164. § a értelmeben kuljon; a felmerült körszükséges s e szabályokedések lépnek életbe.

1876. XIV. t. cz. ványok alkalmával a segélyi bizottságá gal elnökséget a polgárm veszi át; az ekkent ala a szükséges óv-rendszalételeg kivitelére valaumul és más hatóságok kezére felhatalmaztatiteriumhoz csak birtok

Ezek szerint

1-ször elrendelt gyűlés és hallozas a vagy járványok köréb bizottság elnökének e bizottság által kizsakit vagy naponkint

2-szor a társada természetéhez es a szabályoztatik

3-szor a fertőtöl megállapítatnak

Ezeket kivül n vagy járványok nagy teszi

4-szer járványor ezekkel egy időben

5-ször beteg beje 6-szor a szegény gának megfelelő módo gyamoliasban reszesit

7-szer járványköt 8-szor beteg es eszközök bocsátatnak

6-szer ha még ad ház állittatik fel

10-szer A járvány az életbe léptetendő vósági intézkedésekről gel szemben meguytólókról a lakosság háza tésben értesitetik.

1876. XIV. t. cz ság a járványt konstvány elfojtása illelőleg czéljából a koronkint zathan foglalt óv es ganatositása iránt. Gondoskodik tov ség ugy kívánja a gulttek befogadására segek előállitásáról, nyujtasról, a szüksége állításáról és kitanit egészségesektől való teleről, a sznikölködő fertőtlenítés foganatos

